

Behoort bij brief no. 1322.983

Ex. no. 2

Dit rapport bestaat uit 3 blz.

VERTROUWELIJK

VERZOENING CPN-CPSU EEN FEIT

1. Volgens De Waarheid van 18 april 1977 vertrok op dezelfde datum een CPN-delegatie naar de Sowjet-Unie op uitnodiging van het centraal comité van de CPSU. De delegatie bestond uit het erelid van het partijbestuur P. De GROOT, partijvoorzitter H. HOEKSTRA en de leden van het Dagelijks Bestuur K. HOOGKAMP en G. SCHREUDERS. Het CPN-dagblad liet overigens onvermeld dat de heer De GROOT reeds op 2 april in familieverband vooruitgereisd was. Wel drukte het een persverklaring van de heer HOEKSTRA af, waarin deze te kennen gaf dat het een tegenbezoek gold, waarvoor het partijbestuur was uitgenodigd door een delegatie van het CC van de CPSU, die in mei 1975 in Nederland vertoefde. Als formele aanleiding voor het bezoek noemde de CPN-voorzitter de bijwoning van de voorbereidingen en de viering van de Eerste Mei in Moskou, hoewel hijzelf voortijdig zou moeten terugkeren om op 1 mei in Amsterdam het woord te kunnen voeren.

2. De heer HOEKSTRA liet in zijn interview evenwel doorschemeren dat het bezoek eigenlijk bedoeld was om tot afronding te komen van het twee jaar geleden ingezette toenaderingsproces tussen CPN en CPSU. Hij vestigde namelijk de aandacht op de overtuiging van zijn partij, dat in dit tijdsbestek de CP-en "zowel uit kapitalistische als socialistische landen hun activiteiten moeten coördineren" inzake zulke allesoverheersende vraagstukken "als vrede en ontwapening, de noodzaak van gemeenschappelijk optreden voor verbetering van de internationale toestand door integrale uitvoering van de besluiten van Helsinki". Juist nu de CPN de eis stelt "van communistische regeringsdeelname in de naaste toekomst", dient zij de Nederlandse bevolking te wijzen op de gunstige internationale perspectieven dankzij het bestaan van "de socialistische landen", het succes van de vrijheidsbewegingen in de Derde Wereld tegen het imperialisme en het steeds virulenter optreden van "de massa's in de kapitalistische landen van Europa" (m.n. in Frankrijk, Italië en Spanje) tegen "de voornaamste oorlogsdreiging in Europa, die uitgaat van het Westduitse revanchisme met zijn atoomplannen".

VERTROUWELIJK

Behoort bij brief no. 1322.983

VERTROUWELIJK

Daarom noemde de heer HOEKSTRA het "nodig betrekkingen te onderhouden die deze krachten coördineren, opdat de strijd in het ene land aan kracht wint door praktische internationale solidariteit".

3. De Waarheid en de Prawda publiceerden gelijktijdig op 23 april een gelijkkluidend communiqué over de daags te voren gevoerde bespreking van de CPN-delegatie met CPSU-Politburolid en -secretaris M.A. SOESLOW, en kandidaat-Politburolid en secretaris B.N. PONOMARJOW, die tevens hoofd is van de afdeling Buitenland van het CC/CPSU. Blijkens dit bericht verliep deze ontmoeting "in een vriendelijke atmosfeer" (hetgeen niet de allerhoogste kwalificatie is van dergelijke kontakten) en constateerden de deelnemers "met voldoening de overeenstemming over de hoofdvraagstukken van deze tijd" (dus niet over alle kwesties). Zij gaven elkaar informatie over de situatie in eigen land, waarbij van CPN-kant een uiteenzetting werd gegeven "over de verscherping van de economische crisis, over de toename van de werkloosheid in het land en over de pogingen van de reactie de democratische volksrechten in te perken". Toegelicht werd dat de CPN-activiteiten consequent gericht zijn op de "verdediging van de essentiële belangen van de arbeidersklasse en alle werkende mensen tegenover het monopoliekapitaal" en op de "samenbundeling van alle democratische krachten in de strijd voor sociale vooruitgang". De CPSU-vertegenwoordigers verklaarden hun "broederlijke solidariteit" met deze CPN-activiteiten en deden op hun beurt verslag van de "uitvoering van de besluiten van het 25ste congres van de CPSU" en van de desbetreffende "successen van het Sowjetvolk", waarover de CPN-delegatie weer haar "voldoening" uitsprak.
4. De belangwekkendste zinsneden uit het gemeenschappelijk document betreffen de passages, waaruit valt af te lezen dat de CPN zich weer volledig opstelt achter de internationale aspiraties van de CPSU op het gebied van de buitenlandse politiek, maar ook op dat van de internationale communistische beweging.
Zo betuigde de CPN-delegatie haar instemming met "de grote betekenis", die ook de CPSU hecht zowel aan de conferentie van Helsinki ter verdieping van de door "de internationale reactie" bedreigde ontspanning

VERTROUWELIJK

Behoort bij brief no. 1322.983

VERTROUWELIJK

en vrede, alsook aan de Berlijnse conferentie van Europese CP-en van juni vorig jaar. Enerzijds bracht zij "grote waardering tot uiting voor de buitenlandse politiek van de CPSU" en veroordeelde zij "de anti-communistische hetze-campagne" en reactionaire pogingen "tot inmenging in de binnenlandse zaken van de socialistische landen" (nl. in verband met "de derde mand" van Helsinki). Anderzijds verklaarden de CPN-vertegenwoordigers zich al even "vastbesloten alles te doen wat in hun vermogen ligt om de doelstellingen van de (Oostberlijnse) conferentie concreet te verwerkelijken" als de CPSU, die met deze conferentie-overigens niet onverdeeld succesvol-gepoogd heeft en nog poogt de Europese communistische rijen te sluiten.

5. Deze besprekingen tussen CPN en CPSU zijn te beschouwen als de officiële bezegeling van de normalisatie der partijbetrekkingen. Het betekent de definitieve beëindiging van de politiek van "Nieuwe Oriëntering", waarmee de CPN in 1964 haar internationale verplichtingen ondergeschikt verklaarde aan haar nationale belangen. Hoewel de CPN ongetwijfeld nog lippendienst zal blijven bewijzen aan haar autonome opstelling heeft zij zich thans inhoudelijk weer bekend tot het proletarisch internationalisme, dat haar bovenal verbindt tot "internationalistische solidariteit" met de Sowjet-Unie en de gehele socialistische wereld. Er zal daarom rekening mee moeten worden gehouden dat de CPN zichzelf en haar posities in de Nederlandse samenleving weer dienstbaar zal maken aan de belangen van de buitenlandse Sowjetpolitiek. Daarmee is tevens de belangrijkste bestaansgrond komen te ontvallen aan de tot nu toe op Moskou georiënteerde dissident-communistische groeperingen, die dan ook aanwijsbaar aanstalten maken zich op te heffen of zich (weer) in de CPN-gelederen te scharen. Temeer omdat de CPN de hindernissen, die zij vroeger heeft opgeworpen om haar leden van Oosteuropese contacten af te houden, thans uit de weg lijkt te ruimen door zich in het communiqué uit te spreken "voor de ontwikkeling van veelvuldige contacten tussen beide partijen op grondslag van internationalistische, gelijkberechtigde en vrijwillige samenwerking in de geest van de grote ideeën van MARX, ENGELS en LENIN".

5 mei 1977.

VERTROUWELIJK